

Miljøvurdering af

INFRA STRUKTUR PLAN

A small, light blue sunburst or starburst icon with multiple rays emanating from a central point.

RANDERS

Indhold

1. Indledning og afgrænsning	2
1.1 Høring af berørte myndigheder	2
2. Ikke-teknisk resumé	4
3. Miljøvurdering	5
3.1 Grundlag	5
3.2 Referencen	6
3.3 Vurdering af forslag til Infrastrukturplan Randers	6
Trafikafvikling og –belastning	6
Landskab	6
Arealanvendelse	7
Befolkning og menneskers sundhed og klima	7
Biologisk mangfoldighed og Natura 2000	7
Arkitektonisk -, kultur - og arkæologisk arv	8
3.4 Samlet vurdering	8
3.5 Overvågning	9

1. Indledning og afgrænsning

Infrastrukturplan Randers er omfattet af kravet om miljøvurdering efter miljøvurderingsloven¹, der skal sikre, at planer og programmer miljøvurderes, hvis gennemførelsen af dem kan få væsentlige indvirkninger på miljøet. Målet er at minimere eller helt undgå negative miljøkonsekvenser ved gennemførelse af en plan eller et program. En miljøvurdering af planer sker gennem udarbejdelse af en miljørapport.

Der er gennemført en afgrænsning af, hvilke oplysninger og miljøparametre, der skal indgå i den endelige miljørapport. I miljørapporten sker der kun behandling af de enkelte emner, som forventes at give en sandsynlig væsentlig påvirkning af miljøet som følger af planens realisering. Vurderingerne foretages ud fra den eksisterende viden, på planens niveau.

I nærværende miljørapport er der foretaget en miljømæssig vurdering af Infrastrukturplan Randers. Planen er et strategisk værktøj, som danner grundlag for kommende infrastrukturprojekter i Randers Kommune.

Randers Kommune har vurderet, at infrastrukturplanen skal miljøvurderes, jf. lovens §8, stk. 1.

Randers Kommune vurderer, at følgende emner skal belyses i miljøvurderingen:

- Trafikafvikling og -belastning
- Landskab
- Arealanvendelse
- Befolkning og menneskers sundhed
- Klima
- Biologisk mangfoldighed
- Arkitektonisk -, kultur - og arkæologisk arv

1.1 Høring af berørte myndigheder

Randers Kommune har i henhold til miljøvurderingslovens § 32 foretaget en høring af de berørte myndigheder om indholdet af miljøvurderingen.

Der er indkommet to bemærkninger.

Museum Østjylland

Ud fra de tilsendte oversigtskort over projekter i infrastrukturplanen kan det konstateres, at flere af projekterne ligger i områder, hvor der med stor sandsynlighed vil være anlægsspor af forhistorisk karakter. Denne vurdering bygger dels på de

¹ Lovbekendtgørelse 2020-06-25 nr. 973 om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM)

enkelte projekters placering ved eller i umiddelbar nærhed af allerede registrerede fortidsminder og dels på de topografiske forhold.

De eventuelle fortidsminder er beskyttet af museumslovens § 27.

Det vurderes, at eventuelle fortidsminder inden for arealerne – særligt i de tilfælde, hvor anlægsområderne strækker sig ud over allerede eksisterende vej – vil blive påvirket af anlægsarbejdet. Herudover vil der være særlige forhold at betragte inden for den middelalderlige bykerne i Randers.

Så snart projektarealerne ligger fast bør Museum Østjylland kontaktes. Dermed kan der udarbejdes konkrete arkæologiske udtalelser, anbefalinger og/eller analyser til de enkelte arealer.

Hvis der under jordarbejde findes spor af fortidsminder i form af arkæologiske genstande eller anlæg, skal der i henhold til Museumsloven § 27, stk. 2 ske standsning af anlægsarbejdet, i det omfang det berører fortidsmindet. Fortidsmindet skal straks anmeldes til Museum Østjylland (tlf.8712 2600).

Vedr. projekt 1.2. Udvidelse af motorvej E45 har Museum Østjylland allerede tidligere i år udarbejdet en større arkæologisk analyse af de berørte arealer til Vejdirektoratet.

Vejdirektoratet

Vi har modtaget jeres høringsbrev vedrørende udarbejdelse af miljøvurdering af Randers Kommunes Infrastrukturplan.

Vi kan konstatere, at de infrastrukturprojekter I vil medtage i miljøvurderingen vedrører flere statsveje i kommunen.

Vi deltager gerne i et møde med henblik på nærmere drøftelse af de projektforslag, der er udpeget på det fremsendte oversigtskort.

Vi foreslår derfor, at I inviterer til et snarligt møde, dels om jeres projektforslag i infrastrukturplanen der vedrører statsveje i Randers Kommune, og dels med henblik på at have en god dialog om det fremtidige samarbejde mellem Randers Kommune og Vejdirektoratet².

² Note: der er indkaldt til møde med Vejdirektoratet

2. Ikke-teknisk resumé

Generelt beskriver infrastrukturplanen indsatser på et overordnet niveau, hvilket indebærer en usikkerhed om de miljømæssige konsekvenser men også indebærer mulighed for i det videre arbejde med planlægning og projektering, at indarbejde miljøhensyn til at forebygge potentielle negative effekter og styrke positive effekter af indsatserne som fx en styrkelse af bymiljøer og sammenhængen i infrastruktur på tværs af kommunen.

Særligt for de større anlægsprojekter er der mange miljøforhold, som skal håndteres i den videre planlægning, hvor en miljøkonsekvensvurdering (VVM) af de konkrete projekter kan komme på tale.

En meget stor del af indsatserne i planen vurderes at kunne realiseres uden væsentlige miljøkonsekvenser, og for den øvrige del af planens forslag vurderes der at være gode muligheder for at indarbejde forskellige afværge- og kompensationstiltag, som vil begrænse eller fjerne negative indvirkninger på miljøet.

3. Miljøvurdering

3.1 Grundlag

Miljøvurderingen baseres på Infrastrukturplan Randers, som den foreligger digitalt på Randers Kommunes hjemmeside <https://www.randers.dk/demokrati/indsigt-og-indflydelse/hoeringer/infrastrukturplan-2020/>

En stor del af de tiltag, som er omfattet af Infrastrukturplanen, vil kunne realiseres, uden at der vil være tale om nogen væsentlige miljømæssige konsekvenser. Stedet for de projekter, som er indeholdt i planen, er dog så tidligt, at det ikke er muligt at afgøre, om der vil blive tale om en påvirkning, eller hvor stor denne vil blive. Den nærmere vurdering af konkrete konsekvenser vil afhænge af den efterfølgende mere detaljerede planlægning og projektering.

Stadet indebærer imidlertid også, at der i det fortsatte forløb med planlægning frem mod realiseringen af løsningerne vil være lejlighed til at indarbejde forskellige tiltag, så der i videst muligt omfang tages hensyn til såvel trafikanter, naboer til vej- og stianlæg og den omgivne natur.

Det kræver ikke nødvendigvis en særlig stor indsats, blot den rette opmærksomhed på det rette tidspunkt.

Miljøvurderingen kaster lys på potentielle udfordringer. Beskrivelserne i det følgende må derfor ikke ses som udtryk for et stort behov for at kompensere eller afværge en negativ påvirkning, men alene som udtryk for et behov for en stor opmærksomhed omkring, hvorvidt der kan blive behov for sådanne tiltag.

Miljøvurderingen bygger på ændringerne i det eksisterende plangrundlag, som Infrastrukturplanen indebærer. Forhold omfattet af allerede gældende planlægning er derfor ikke vurderet.

I forhold til den gældende planlægning på vej- og trafikområdet indeholder planforslaget følgende vejanlæg, der ikke er optaget med reservationer i kommuneplanen:

- Udvidelse af E45 til 6 spor
- Udbygning af Århusvej til 4 spor
- Bedre forbindelse til Randers N – Højsletvej og Nordskellet
- Øst-vestgående korridor fra Hald til motorvejsafkørsel Purhus

Da der ikke foreligger konkrete linjeføringer for anlæggene vil vejanlæggene først på et senere tidspunkt kunne optage i kommuneplanen. Projekterne er i det følgende vurderet overordnet ud fra de korridorer, som de må forventes at komme til at berøre.

Planen indeholder endvidere forslag til mindre udvidelser eller tilpasninger af eksisterende veje, som ikke grundlæggende ændrer vejstrukturen i kommunen. På stiområdet er der tilsvarende forslag til udbygning og fortætning af stinettet. Det er ændringer, som bygger videre på den fastlagte overordnede struktur for stinettet.

3.2 Referencen

Med referencen (0-alternativet) videreføres det eksisterende vej- og stinet og den nuværende trafikbetjening principielt uændret, dog således forstået, at der med den løbende drift og vedligehold af vejnettet må forventes at ske mindre justeringer i forhold til den nugældende situation.

Ligeledes gælder det, at fx planlægning for nye boligområder gennemføres, med en øget trafikmængde til følge på det eksisterende vejnet.

3.3 Vurdering af forslag til Infrastrukturplan Randers

Trafikafvikling og –belastning

Ændringerne af vej- og stinettet, som er indeholdt i infrastrukturplanen, vil medvirke til at styrke trafikal sammenhængen i kommunen. Det gælder både på tværs af byveje og langs vejene mellem bydele og byer. Desuden vil tiltagene bidrage til at løse specifikke kapacitets- eller sikkerhedsmæssige problemstillinger på vejnettet, hvor der forventes at være en positiv virkning af de ændringer, der gennemføres.

Særligt kan nye vejforbindelser have en indflydelse på de lokale trafiksammenhænge, fremkommelighed og trafiksikkerhed.

Afværgetiltag

For at imødegå eventuelle trafikale barrierer, som særligt motorvejen kan udgøre, bør der i det videre planlægningsarbejde blive set på behovet for yderligere tværgående forbindelser i form af vej og stier, som kan bidrage til at fastholde infrastrukturelle sammenhænge.

Landskab

Nye vejanlæg vil resultere i en påvirkning af det landskab, de løber igennem. Hensynet til vejens funktion og den hastighed vejen dimensioneres efter, udgør en binding for vejens tracé. Nogle steder har landskabet en lav sårbarhed overfor nye vejprojekter, grundet bebyggelse og infrastruktur. Andre steder har landskabet en mellem eller høj sårbarhed, da landskabets tidligere karakter i form af markinddelinger og vejstrukturer er bevaret. Hertil kan landskabet have en karakteristisk geologisk udformning og stor åbenhed.

Nye vejanlæg i det åbne land kan medføre øget lysforurening fra billygter og eventuelle gadelygter. Ombygning af veje og kryds kan hertil medføre en anden lyspåvirkning, end den der findes i dag.

Afværgetiltag

De landskabelige påvirkninger vurderes at kunne reduceres, hvis vejens udformning indpasses i landskabets karakter.

Lyspåvirkningen i det åbne land bør begrænses mest muligt, og tilpasses efter de lokale forhold.

Arealanvendelse

Infrastrukturplanen indeholder forslag til vejprojekter, som vil medføre ændringer i det kommunale arealforbrug. Dog vil ændringer af eksisterende veje eller kryds vil medføre begrænset inddragelse af nye arealer. Ved etablering af nye veje, vil der blive inddraget areal, der i dag avendes til fx landbrugsdrift. Da vejene har en begrænset udstrækning, og det er muligt at anvende arealerne omkring vejtracéet til anden arealanvendelse, vurderes påvirkningen af arealressourcen at være begrænset.

Befolkning og menneskers sundhed og klima

Trafikstøj påvirker beboere og andre, der færdes langs veje, der er trafikbelastede. Belastningen af vejnettet forventes ændret som følge af realiseringen af infrastrukturplanen, hvilket kan medføre en øget eller reduceret støjbelastning. Ved nye vejudlæg vil der ske en øget støjpåvirkning af områderne omkring de nye veje. Omvendt kan de nye veje betyde, at trafikken reduceres på eksisterende veje, da trafikken flyttes.

Ved omlægning af trafikken flyttes miljøpåvirkningen fra ét sted til et andet. Dette betyder, at der lokalt kan opleves ændringer i luftmiljøet, men at der samlet set ikke vil ske en mindre udledning end referencen, da antallet af biler fortsat vil være stigende. Det vurderes hertil ikke, at infrastrukturplanen har betydning for at nedbringe udledningen af CO_{2e} fra biltrafik. Bilerne bliver dog stadig mere energieffektive og elektrificerede, hvilket vil have en positiv effekt på klimaet.

Afværgetiltag

I de tilfælde, hvor forholdene forværres, bør der være opmærksomhed på muligheden for at reducere generne ved afværgeforanstaltninger, såsom støjafskærmning, lavere hastighed og støjreducerende belægninger.

Biologisk mangfoldighed og Natura 2000

Randers Kommune er beriget et stort antal områder, der er udpeget som beskyttet natur i henhold til Naturbeskyttelsesloven. De kan være i større eller mindre afstand af vejene, og derfor vil en del af infrastrukturplanens projekter kræve opmærksomhed omkring den påvirkning, de medfører.

Selv mindre anlægsarbejder som sideudvidelser af veje eller etablering af stier langs veje kan afstedkomme påvirkninger af beskyttet natur. Derfor vil det for de enkelte projekter være nødvendigt at foretage en konkret vurdering af, om der eventuelt kan blive tale om en væsentlig påvirkning af naturen ved realisering af projektet. I givet fald skal der foretages en miljøkonsekvensvurdering (VVM).

Ændringer i vejnettet og dermed trafikken i forhold til referencen vurderes ikke at have væsentlig betydning for den påvirkning af naturen, som trafikens emissioner medfører.

Afværgetiltag

De enkelte indsatser screenes på projektniveau, hvor det er muligt at vurdere eventuelle påvirkninger et højere detaljeringsniveau. Herunder også i forhold til eventuelle påvirkninger af Natura 2000 områder.

Samlet vurderes det at gælde, at infrastrukturplanens virkninger på beskyttede natur langt hen ad vejen kan imødegås gennem gode forundersøgelser, planlægning af anlægsarbejdernes udførelse og indarbejdelse af afværge eller kompensationstiltag i projektet.

Arkitektonisk -, kultur - og arkæologisk arv

Randers har en lang historie, hvilket betyder, at der er høj forekomst af arkitektonisk-, kulturel- og arkæologisk arv at tage vare på. Hensyn til disse skal så vidt muligt indarbejdes i de enkelte projekter, således at påvirkningerne mindskes mest muligt.

Afværgetiltag

Ved nye arealer inddrages Museum Østjylland for en vurdering af behovet for arkæologiske prøvegravninger, forundersøgelser og eventuelle udgravninger.

3.4 Samlet vurdering

Med udgangspunkt i ovenstående vurderes infrastrukturplanen samlet at bidrage til forbedringer i sammenhængen og trafiksikkerheden i kommunen, som også i en miljømæssig sammenhæng vil være gunstig.

Nogle af de projekter, som indgår i planen, kan have negative konsekvenser for det omgivende miljø. Der er imidlertid gode muligheder for i den videre planlægning og projektering at forebygge mange af de potentielle negative miljøpåvirkninger og styrke eventuelle positive miljøpåvirkninger ved indarbejdelse af forskellige afværge- og kompensationstiltag.

3.5 Overvågning

I henhold til lovens § 14 skal myndigheden overvåge de væsentlige miljøpåvirkninger af planens eller programmets gennemførelse.

Da infrastrukturplanen i sig selv ikke medfører ændringer i det fysiske miljø, vurderes der ikke at være krav om iværksættelse af konkrete overvågningsforanstaltninger. Inden der kan gennemføres ændringer i det fysiske miljø, skal der tages nærmere stilling til konkrete projekter.

Konkrete påvirkninger vil først blive synliggjort i forbindelse med efterfølgende projektering.

Randers Kommunes trafiktællinger, uheldsregistreringer mv. vil blive anvendt løbende som grundlag for den videre planlægning og detaljering af indsatserne i infrastrukturplanen. Ændringer i de forudsætninger, der er lagt til grund for planarbejdet kan derved løbende følges.

Generelt vil det kun være en mindre del af planens indsatser, hvor en egentlig overvågning af miljøforholdene er relevant – alene af den grund, at indgrebene vurderes at medføre begrænsede miljøkonsekvenser. Gennem samarbejde mellem kommunens forvaltningsgrene og øvrige myndigheder, vil man også for mindre projekter med små miljøkonsekvenser kunne sikre en løbende opfølgning og tilpasning i forhold til de relevante miljøfaktorer. Dette bliver gennemført i forbindelse med den fortsatte planlægning og programmering af konkrete indsatser